

NOVÁ DIVADELNÍ BUDOVA V PLZNI  
KOMENTÁŘ K IDEOVÉMU NÁVRHU - CONTEMPORANEA, LDA  
(oponentní zhodnocení architektonicko-technologického konceptu)

## 1 ad OBJEM

- Výška – hloubka - Vertikální limity

Podmínky zastavitelnosti dané parcely jsou z hlediska památkové péče omezeny výškovým limitem cca 23m nad úrovní ul. Přemyslova.

Z hlediska blízkosti řeky na severu a souvisejících hydrologických poměrů je možnost efektivního zahloubení rovněž omezena na úroveň cca -10m pod úrovní ul. Přemyslova.

Proto je překvapivé, že ideový koncept počítá se souhrnným výškovým rozpětím centrální části jeviště až cca 44m. Z hlediska jevištní technologie to není ani nutné, ani žádoucí. Z hlediska projednání a realizovatelnosti je to špatně.

- Ostatní části inscenačního prostoru

Analogické neporozumění se odehrává nad zadním jevištěm, kde je zbytečná kubatura v prostoru tahů, a nad samotným hledištěm, kde je vzhledem malé kapacity hlediště zcela zbytečná kubatura osvětlovacími mosty a podhledem sálu. Vzhledem k žánrové šíři repertoáru je tato kubatura zbytečná i pro prostorovou akustiku.

## 2 ad SCÉNICKÁ TECHNOLOGIE

- Boční jeviště – rozsah a potřeba

Boční jeviště mají zásadní význam pro divadla s náročnými dekoracemi a přestavbami. Náročnost dekorací má svůj vztah jak k rozpočtu divadla, tak k návratnosti – odvozené mimo jiné i od kapacity hlediště. Pakliže neslouží pro přesun dekoračních vozů celé ploše vlastního jeviště, nebo segmentových vozů v plné šíři jeviště, je to pouze další skladovací prostor s improvizovaným využitím.

- Zadní jeviště

Plnohodnotné zadní jeviště je velkou kvalitou i pro malé inscenační prostory. V daném případě by mohlo být o 5 ÷ 7m nižší, záleží na způsobu vykrytí a rozmístění sufit.

*Poznámka: U návrhu divadel je uzanci, že už ve studii je vyřešena a zakreslena geometrie vykrytí!*

- Provazisko – tahy

Jaká je zde technologie tahů? Z dokumentace není jasné, jestli provazisko hlavního jeviště je vybaveno ručními, nebo motorovými tahy, nebo kombinací. Rozmístění prospektových tahů bývá doplněno bodovými tahy klasickými, nebo řetězovými kočkami pro těžší části dekorací. U zadního jeviště je rošt obvykle osazen bodovými tahy, pohyblivé jednotky na příčných lineárních drahách. Tomu je podřízeno dimenzování roštů a jejich umístění a objem prostoru vůbec.

*Poznámka: Koncepce, kdy veškeré funkce horního jeviště jsou pokryty velkým množstvím libovolně synchronizovatelných bodových tahů, byla odvážná v minulém století i u ekonomicky velmi silných divadel, kde mimořádné nároky na superdekorace a jejich kinetiku v čase byly schopny takové systémy využít. Jaká by byla využitelnost podobného technologického vybavení v případě plzeňského divadla je vážnou otázkou.*

- Spodní jeviště

Třístupňové hydraulické stoly se vzepětím 12m je dnes již anachronismus obecně. V případě komorního inscenačního prostoru (pro 500 diváků) je to nonsens. Koncept technologie dolního jeviště je nezbytné přehodnotit!

*Poznámka: U moderních koncepcí obecně platí zásada, že každý kilogram technologické oceli, který není řádně využit alespoň čtyřikrát do roka, nemá v divadle co dělat! To platí jak pro technologii, tak pro její prostorové nároky. Tím spíš, když jsme v historickém centru města.*

- Křivka viditelnosti

Nefunguje zlom mezi horní a dolní sekcí hlediště. Je záhadou, proč se tak stalo. V každém případě však diváci horní sekce neuvidí mrtvého Romea na forbíně, ani vodníka v Rusalce.

### 3 ad MANIPULACE, zavážení, logistika

- Zavážení dekorací – extenzivní, neefektivní

Určitě je dobré, že k vykládání zavážecích vozů dochází v úrovni jeviště. Jelikož je ale jeviště umístěno v úrovni -6,85m pod úrovní +0, dostávají se kamiony této úrovně jen díky vzniku dvou dalších neefektivních – nesmyslných objektů:

- tříúrovňový parkovací objekt pro pouze pro 94 vozů
- dvojúrovňový podzemní objekt rozsáhlého zavážecího dvora - patia

Je pravděpodobné, že kdyby jeviště zůstalo na úrovni terénu, tyto objekty by vůbec nebyly zvažovány.

- Sklad dekorací – extenzivní, neefektivní

Ve skladu dekorací v úrovni -14,95m zabírají vlastní palety méně než polovinu z 600m2!!!

Tato jalová plocha je zřejmě zamýšlena pro přetáčení palet o 90°, jelikož je dekorační výtah v opačném gardu. Další přetáčení je nutné při zavážení palet do zadního jeviště.

- Studio - zavážení dekoracemi

Od hlavního dekoračního výtahu k speciálnímu výtahu pro hlavní zkušebnu je cesta frekventovanými civilními komunikacemi dlouhá cca 90m, navíc nikoli pro celou paletu, ale pro třímetrový segment. To je nepraktické, i kdyby se jednalo jen o náznakové dekorace. Hlavní zkušebna ale má mít úlohu i malé experimentální scény – tzv. „blackbox“!!!!?

### 4 DISPOZICE - PROVOZ

- umístění horního foyeru – mezzaninu

Je paradoxem, že cca třetina prostor diváckého zázemí (foyer – mezzanin) je umístěna jiným směrem než vlastní hlediště. Slouží další osobní výtah při dvojici výtahů v administrativním bloku pro tento účel?

- restaurace - zvláštní formule

Neobvyklá disproporce sálu a zázemí (kuchyně, sklady atp.) Je otázkou, zda bude sloužit i pro stravování souboru mezi zkouškami, ale v tom případě není zajištěn bezkolizní přístup. Nechybí zde zařízení typu kavárny – před a po představení, nejlépe ale v průběhu celého dne?

- bufety – divácká zóna

I když je dobrý předpoklad, že bude vybrán jeden provozovatel pro veškerý catering divadelního komplexu, tak v návrhu chybí jednoznačné a bezkolizní řešení provozu bufetů – od skladování, distribuci apod.

- administrativní zóna

V návrhu chybí bezkolizní interní propojení administrativy mimo veřejné prostory.

- mnoho vstupů do objektu

Řešení v návrhu je nepraktické, zvyšuje nároky na ostrahu

- Neefektivní prostorová organizace specifických provozů

Roztroušenost funkčních celků, ale i řešení dispozic obecně se jeví neefektivní a mnohdy se spatnou návazností. Jak v rámci scénické technologie (sklady, manipulační prostory), tak civilní provozy (parkovací objekt, jsou tyto provozy řešeny zcela mimo přijatelné parametry – využití méně než 50% plochy ve skladu dekorací, cca 85m2 plochy na jedno parkovací místo atp.

- šatny souborů – kostýmy

Vzhledem k roztroušenosti šaten a kostyméren (přes úrovně i v rámci patra) je otázka, jak autoři řešili distribuci kostýmů (štendrů) mezi všemi příslušnými provozy???

- šatny souborů - bez sanity?

Pouze hromadné WC na patře je anachronismus. Pro elementární odpovídající – byť asketické řešení je jsou navržené dispozice nevhodné.

*Poznámka: U architektonických studií je uzanci vyřešit a zakreslit umístění všech WC a sanitárních bloků atp. U návrhu divadel je to povinnost!*

## 5 ad INSCENAČNÍ MOŽNOSTI A CHARAKTERISTIKA NOVÉHO DIVADLA

Je jasné, že i v tak velkém městě jako je Plzeň, musí být kapacita hlediště přiměřená poptávce. Pro formát ryze repertoárového divadla, kde se víceméně každý den otáčejí jak kusy, tak žánry, je nakonec pochopitelná i volba hlediště s relativně malou kapacitou 500 diváků.

Potom je ale namísto otázka, co nového ve smyslu inscenačním nově navržená scéna divákům nabídne? V čem bude její jedinečnost a atraktivita oproti historickému divadlu?

Ze studie vyplývá, že namísto nové – komplementární scény, nabízející některé nové inscenační kvality, zde vzniká klasické schema víceméně analogické s historickým divadlem. Rozdíly mohou být už jenom v technologickém strojním vybavení, a to je málo. To vede pouze k disproporcii mezi kapacitou diváků, rozpočtovými možnostmi a neadekvátními představami o technickém vyzbrojení.

## 6 TECHNOLOGIE OBJEKTU

Ve studii jsou na jedné straně prostory, vymezené pro zcela zbytné funkce, na straně druhé prostory pro zásadní funkce a provozy jsou zcela opomenuté. Typickým příkladem je technologické zázemí pro techniku prostředí, elektro, PO, atd. – příslušné prostory v rozsahu několika set m<sup>2</sup> zcela chybí!

## 7 ad URBANISMUS

Urbanistický koncept je docela logický – hlavní osa divadla je od jihu k severu, zavážení je orientováno ke snížené úrovni ulice Pobřežní (příjezd zásobování z ul. Jezdecká a výjezd za přejezdem Karlovarské je dopravně jediná možnost).

Zarovnání uliční fronty Přemyslova podchodnou hmotou nezávislé administrativní budovy má v konceptu také své opodstatnění.

Nástin hmotového uzavření sousedního obytného bloku se smíšenými funkcemi v parteru jistě pomůže k dotvoření nového veřejného prostoru s kulturně společenskou funkcí. Otázkou ale je, zda úzký a relativně dlouhý pruh pěší pasáže k tomu postačuje, tím spíše, že z pasáže neexistují zásadní proniky do centra jinak obrovského divadelního areálu.

*Poznámka: Je nepochopitelné, proč jsou na úrovni terénu a zrovna v dotyku s pěší pasáží situovány neatraktivní a mrtvé funkce technických provozů, pomocných komunikací, restauračních kuchyní, skladů, z valné části ještě odděleny plotem.*

## 8 ad ARCHITEKTONICKÝ PROJEV STUDIE

Není předmětem tohoto komentáře hodnotit architektonické kvality předložené studie. Skutečností však je, že vedle dispozičních neobratností, výkresové zpracování postrádá mnohé elementární a neopominutelné součásti, bez kterých je studie nedostatečná.